DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ODBUDOWY

WARSZAWA | Nr 4 | 31 MAJA 1947

TREŚĆ:

48

OBWIESZCZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 26 kwietnia 1947 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny.

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 11 kwietnia 1947 r. w sprawie zmiany dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 145) ogłaszam w załączeniu jednolity tekst dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 281) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych dekretem z dnia 11 kwietnia 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 145) i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów i ustępów.

Podany w załączniku do obwieszczenia niniejszego jednolity tekst dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny w brzmieniu obowiązującym od dnia 16 kwietnia 1947 r. nie obejmuje przepisu art. 3 dekretu z dnia 11 kwietnia 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 145), którego brzmienie jest następujące:

„Art. 3. Przepisy dekretu niniejszego stosuje się również do budynków naprawionych przed wejściem w życie dekretu z tym, że w przypadku naprawy budynku, dokonanej przed tą datą przez instytucje społeczne, spółdzielnie mieszkaniowe oraz przez zrzeszenia najemców, stosuje się przepisy dekretu z dnia 26 października 1945 r. w pierwotnym jego brzmieniu (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 281).

W odniesieniu do budynków, których naprawa została rozpoczęta przed wejściem w życie dekretu niniejszego, procent uszkodzenia budynku powinien być ustalony, jeżeli to dotąd nie nastąpiło, przed ustaleniem okresu amortyzacji budynku (art. 8)".

Minister Odbudowy:

Michał Kaczorowski

Załącznik do obwieszczenia Ministra Odbudowy z dnia 26 kwietnia 1947 r., poz. 48.

DEKRET

z dnia 26 października 1945 r.

o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 roku o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Dekret niniejszy dotyczy budynków, położonych na obszarze miast i osiedli o charakterze miejskim.

2. Ilekroć w dekrecie niniejszym użyto wyrażenia „właściciel budynku", należy przez nie rozumieć również będących w posiadaniu budynku prawnych następców właściciela, osoby prawa jego reprezentujące, a jeżeli budynek oddany został na podstawie obowiązujących przepisów w zarząd i użytkowanie — użytkownika budynku.

3. Budynkiem zniszczonym w rozumieniu dekretu niniejszego jest budynek, znajdujący się wskutek działań wojennych albo niszczycielskiej działalności okupanta w takim stanie, że według orzeczenia władzy budowlanej powinien ulec rozbiórce.

4. Budynkiem uszkodzonym w rozumieniu niniejszego dekretu jest budynek, który wskutek przyczyn, o których mowa w ustępie poprzedzającym, znajduje się w stanie niezdatnym w całości lub części do użytkowania, może być jednak według orzeczenia władzy budowlanej doprowadzony do stanu używalności.

5. Przepisy, dotyczące budynków uszkodzonych, stosuje się odpowiednio do budynków niewykończonych.

II. Rozbiórka budynków zniszczonych.

Art. 2. Właściciel budynku zniszczonego obowiązany jest na wezwanie władzy budowlanej bądź organu powołanego do odbudowy miasta przystąpić bezzwłocznie do rozbiórki budynku i dokonać jej w terminie oznaczonym. Materiały uzyskane z rozbiórki powinny być usunięte z terenu, chyba że są potrzebne do odbudowy budynku.

Art. 3. 1. Jeżeli właściciel nie wykona obowiązku, przewidzianego w art. 2, władza budowlana albo organ powołany do odbudowy

uprawnione są do wykonania powyższych czynności.

2. W tym przypadku materiały, uzyskane z rozbiórki, przechodzą na własność osoby prawnej, której organ przeprowadza rozbiórkę budynku.

Art. 4. 1. Władza budowlana bądź organ powołany do odbudowy uprawnione są do przeprowadzania zbiórki materiałów budowlanych z budynków zniszczonych, pozostających bez opieki.

2. Materiały te przechodzą na własność osoby prawnej, której organ zarządził zbiórkę — z przeznaczeniem na cele odbudowy. Właściciel budynku, z którego zabrano materiały, nie ma prawa do żądania zapłaty.

III. Naprawa budynków uszkodzonych.

Art. 5. 1. Minister Odbudowy w porozumieniu z Ministrem Skarbu ustala rodzaj i warunki pomocy Państwa na cele naprawy budynków dla właścicieli tych budynków oraz osób prawnych i fizycznych, dokonywujących napraw na podstawie art. 7.

2. Pożyczki (kapitał, odsetki i koszty) udzielane na ten cel z funduszów państwowych bądź z funduszów państwowych instytucji kredytowych obciążają z mocy prawa nieruchomość podlegającą naprawie, z ustawowym pierwszeństwem hipotecznym przed wszelkimi długami i prawami hipotecznymi bez względu na datę wpisu pożyczki, udzielonej na naprawę.

3. Odszkodowanie pogorzelowe od instytucji ubezpieczeniowej służyć będzie przede wszystkim na zaspokojenie należności instytucji, która udzieliła kredytu na naprawę, z pierwszeństwem hipotecznym przed innymi wierzycielami hipotecznymi.

4. Do ujawnienia hipotek (ust. 2) w księdze wieczystej uprawnione są narówni z właścicielem osoby, które zaciągnęły pożyczkę, oraz urzędy państwowe i państwowe instytucje kredytowe, które przyznały pożyczkę. Wpis hipoteki następuje na podstawie dokumentu, wystawionego przez urząd państwowy bądź przez państwową instytucję kredytową, stwierdzającego przyznanie pożyczki. W przypadkach przewidzianych w art. LVII i LVIII przepisów wprowadzających prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 57, poz. 321) ujawnienie następuje przez złożenie wniosku i dokumentu w sądzie do zbioru dokumentów i ma wszelkie skutki wpisu w księdze wieczystej.

Ar. 6. 1. Lokale doprowadzone do stanu używalności wskutek gruntownej naprawy budynku uszkodzonego nie podlegają ograniczeniom przewidzianym w przepisach o gospodarce lokalami i w przepisach o wysokości komornego. Jednak udzielenie pożyczki z funduszów państwowych lub z funduszów państwowych instytucyj kredytowych na naprawę budynku może być uzależnione od przekazania do dyspozycji władzy mieszkaniowej określonej liczby lokali, które będą uzyskane po dokonaniu naprawy.

2. Jeżeli dla danego miasta ustalone zostaną przepisy o najmniejszej ilości mieszkańców na lokal bądź izbę, wówczas zwolnienie od ograniczeń wprowadzonych tymi przepisami dotyczy w lokalach objętych ust. 1 najwyżej 90 m² powierzchni użytkowej, nie więcej jednak niż 4 izb. Wskazanie izb ulegających wyłączeniu należy do właściciela. Izba, którąby w myśl powyższych zasad była częściowo wyłączona spod wspomnianych ograniczeń — podlega w całości tym ograniczeniom.

3. Minister Odbudowy może w drodze rozporządzeń wydanych w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej lub Ministrem Ziem Odzyskanych podwyższyć na poszczególnych obszarach Państwa określoną ust. 2 granicę powierzchni użytkowej.

4. Ministrowie Odbudowy i Administracji Publicznej ustalą w rozporządzeniu warunki i tryb zwalniania lokali od ograniczeń, wskazanych w ust. 1.

Art. 7. 1. Budynki uszkodzone, a nienaprawione przez właściciela mogą być naprawione przez:

1) Państwo;
2) związki samorządu terytorialnego;
3) państwowe instytucje i przedsiębiorstwa;
4) instytucje społeczne lub spółdzielnie mieszkaniowe, upoważnione do tego przez wojewódzką władzę administracji ogólnej;
5) zrzeszenia najemców, zorganizowane na podstawie przepisów, jakie wydadzą Ministrowie: Odbudowy, Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych, i upoważnione do dokonania naprawy danego budynku przez wojewódzką władzę administracji ogólnej.

2. Budynki nie naprawione przez właściciela, jeżeli o przydział ich do naprawy nie zabiegają osoby prawne, wymienione w ust. 1, budynki przydzielone do naprawy tym osobom, a przez nie nie naprawione, mogą być zarządzeniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej przekazane do naprawy osobom prawnym nie wymienionym w ust. 1, jak również osobom fizycznym.

3. Budynek uznany będzie za nie naprawiony, jeżeli właściciel bądź osoba, której w myśl ustępów poprzedzających przekazano budynek do naprawy, nie przystępuje do niej w terminie wyznaczonym przez władzę budowlaną albo prowadzi naprawę w sposób uznany przez władzę budowlaną za opieszały, lub nie wykonuje żądania władzy budowlanej co do zabezpieczenia pokrycia kosztów naprawy budynku. O uznaniu budynku za nie naprawiony orzeka władza budowlana.

Art. 8. 1. Zabezpieczenia pokrycia kosztów naprawy budynku można żądać wyłącznie, jeżeli naprawy podejmuje się właściciel, bądź

osoby prawne i fizyczne, wymienione w art. 7 ust. 1 pkt 4 i 5 i w ust. 2, a zachodzi uzasadniona obawa, że naprawa nie będzie zakończona w wyznaczonym terminie.

2. Warunki i sposób tego zabezpieczenia określi rozporządzenie Ministra Odbudowy, wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Skarbu.

Art. 9. 1. Osoba należąca do kategoryi, wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 3, uzyskuje z tytułu naprawy po jej ukończeniu prawo użytkowania nieruchomości, której część składową stanowi naprawiony budynek, na taką część okresu amortyzacji budynku, która odpowiada procentowi jego uszkodzenia. Ograniczeń przewidzianych w art. 130 prawa rzeczowego co do zachowania dotychczasowego przeznaczenia oraz przepisów art. 133, 152 i 153 tegoż prawa nie stosuje się.

2. Okresy amortyzacji dla poszczególnych rodzajów budynków ustala Minister Odbudowy w drodze zarządzeń, ogłaszanych w Monitorze Polskim. Procent uszkodzenia budynku powinien być ustalony przez władzę budowlaną przed przystąpieniem do naprawy.

3. O uzyskaniu prawa użytkowania i o terminie jego trwania orzeka władza budowlana z wyłączeniem zwykłej drogi sądowej. Prawo to korzysta z rzeczowego zabezpieczenia i pierwszeństwa przed hipotekami niezależnie od ujawnienia go w księdze wieczystej i bez względu na datę ujawnienia. Będzie ono utrzymane w mocy w przypadkach zmiany osoby właściciela, chociażby ujawnienie jeszcze nie nastąpiło.

4. Ujawnienie przewidziane w ustępie poprzedzającym może nastąpić na wniosek osoby interesowanej na podstawie urzędowego odpisu orzeczenia władzy budowlanej, przewidzianego w ustępie poprzedzającym. Przepis art. 5 ust. 4 zdanie ostatnie stosuje się odpowiednio.

5. Z chwilą wygaśnięcia użytkowania nieruchomość winna być zwrócona właścicielowi wolna od obciążeń z tytułu dokonanej naprawy.

6. Wygaśnięcie prawa użytkowania może za zgodą właściwej władzy nastąpić przed upływem terminu określonego w orzeczeniu przewidzianym w ust. 3, jeżeli właściciel uiści oznaczoną przez tę władzę kwotę. Kwota ta równać się winna przyrostowi wartości budynku osiągniętemu na skutek dokonanej naprawy, a zmniejszonemu w takim stosunku, w jakim pozostaje okres, który upłynął do chwili uiszczenia, do pełnego okresu użytkowania.

7. Władzą właściwą w rozumieniu ustępu poprzedzającego jest ta władza naczelna, której podlega urząd wykonywujący prawo użytkowania albo która sprawuje nadzór nad instytucją lub przedsiębiorstwem, którym prawo to zostało przyznane. Jeśli prawo użytkowania służy związkowi samorządu terytorialnego, władzą tą jest właściwa rada narodowa, której uchwała winna być zatwierdzona przez bezpośrednio wyższą radę narodową. Uchwały wojewódzkich rad narodowych w tym przedmiocie są ostateczne i nie podlegają zaskarżeniu. W przypadku dokonania naprawy z kredytów, objętych działem Ministerstwa Odbudowy, wymagana jest ponadto zgoda Ministerstwa Odbudowy.

8. Zasady ustalania kwot, od których uiszczenia uzależnia się wygaśnięcie użytkowania, określi Minister Odbudowy w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Skarbu w zarządzeniach ogłoszonych w Monitorze Polskim.

9. Wykonanie postanowienia o przywrócenie posiadania oraz orzeczenia o wydanie nieruchomości w rozumieniu dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 13, poz. 87, Nr 72, poz. 395 i z 1947 r. Nr 19, poz. 77) nie może nastąpić przed wygaśnięciem prawa użytkowania, a jeśli nie było ono ustanowione, przed stwierdzeniem przez właściwą władzę budowlaną, że nieruchomość (budynek) nie została przekazana do naprawy na podstawie art. 7.

Art. 10. Przepisy art. 9 ust. 1 — 9 stosuje się odpowiednio w przypadkach, w których naprawa budynków została przekazana osobom prawnym lub fizycznym, wymienionym w art. 7 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz ust. 2 z następującymi zmianami:

1) okres użytkowania budynku nie może trwać dłużej niż 20 lat;

2) przedterminowe wygaśnięcie prawa użytkowania uzależnione jest wyłącznie od zgody osoby, której prawo to służy, oraz od uiszczenia kwoty, ustalonej według zasad, o których mowa w art. 9 ust. 6 i 8; po upływie dziesięciu lat od daty powstania prawa użytkowania zgoda tej osoby nie jest wymagana;

3) o wysokości kwoty, wymienionej w punkcie poprzedzającym, orzeka władza budowlana; w ciągu trzech miesięcy od daty doręczenia orzeczenia strony mogą wystąpić do sądu o ustalenie tej kwoty w trybie postępowania niespornego; ustalenie to nastąpi z zachowaniem zasad, o których mowa w art. 9 ust. 6 i 8.

Art. 11. Do czasu całkowitej spłaty pożyczki, udzielonej przez Skarb Państwa lub państwową instytucję kredytową na naprawę budynków, przez osoby wymienione w art. 7 ust. 1 pkt 4 i 5 i w ust. 2 czynsze należne z tytułu najmu lub dzierżawy naprawionego budynku albo jego części nie podlegają zajęciu przez osoby trzecie, a Skarbowi Państwa i państwowym instytucjom kredytowym służy na nich ustawowe prawo zastawu i ustawowe pierwszeństwo zaspokojenia dla należności z tytułu pożyczki (kapitału, odsetek i kosztów).

IV. **Przepisy przejściowe i końcowe.**

Art. 12. Minister Odbudowy w porozumieniu z Ministrem Kultury i Sztuki wyda w drodze rozporządzenia przepisy o dostosowaniu przepisów dekretu niniejszego do budynków zabytkowych.

Art. 13. Budynki naprawione lub których naprawa została rozpoczęta przed dniem 21 listopada 1945 r. przez osoby wymienione w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 przechodzą w użytkowanie tych osób. Przepisy art. 9 stosuje się odpowiednio. Jako datę powstania prawa użytkowania przyjmuje się datę ukończenia naprawy, a w razie wątpliwości dzień 21 listopada 1945 r.

Art. 14. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Odbudowy w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Kultury i Sztuki, Skarbu, Sprawiedliwości oraz Ziem Odzyskanych.

Art. 15. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednakże przepisy art. 5 stosuje się do kredytów na naprawę budynków udzielonych po dniu 1 sierpnia 1945 r.

2. Jednocześnie w zastosowaniu do lokali objętych niniejszym dekretem, a których remont został rozpoczęty po jego wejściu w życie traci moc obowiązującą przepis art. 10 lit. c dekretu z dnia 7 września 1944 r. o komisjach mieszkaniowych (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 18).

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 181 z dnia 9 maja 1947 r.).

49

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 20 marca 1947 r.

o współdziałaniu władz w akcji planowego zagospodarowania przestrzennego kraju.

Na podstawie art. 17 ust. 3 dekretu z dnia 2 kwietnia 1946 r. o planowym zagospodarowaniu przestrzennym kraju (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 109) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć rozporządzenie niniejsze używa określenia: „dekret", należy przez nie rozumieć dekret z dnia 2 kwietnia 1946 r. o planowym zagospodarowaniu przestrzennym kraju (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 109).

§ 2. 1. Obowiązek uzgadniania przez urzędy planowania przestrzennego planów i wytycznych z władzami i organami publicznymi polega na:

1) uzgadnianiu projektowanych zasad planów przed przystąpieniem do sporządzania planów oraz na uzgadnianiu projektów planów w toku ich opracowania;
2) uzgadnianiu wytycznych w stadium ich projektowania.

2. Urzędy planowania przestrzennego przeprowadzają uzgodnienie z odpowiednimi władzami i organami publicznymi, a mianowicie:

1) Główny Urząd Planowania Przestrzennego — projektowane zasady planu krajowego, projekt planu krajowego i wytyczne określone w art. 45 ust. 2 dekretu — z ministerstwami i innymi władzami centralnymi, zainteresowanymi w załatwianiu zagadnień wchodzących w zakres planu i wytycznych;
2) regionalne dyrekcje planowania przestrzennego — projektowane zasady planu regionalnego oraz projekty planów regionalnych i wytyczne określone w art. 5 ust. 1 dekretu — z zainteresowanymi władzami i organami podległymi bezpośrednio władzom centralnym;
3) miejscowe urzędy planowania przestrzennego — projektowane zasady planu miejscowego oraz projekty planów miejscowych — z zainteresowanymi władzami podległymi pośrednio władzom centralnym.

3. Przepis ust. 2 pkt 1 stosuje się odpowiednio w przypadkach sporządzania przez Główny Urząd Planowania Przestrzennego planu regionalnego lub planu miejscowego na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 1 dekretu, zaś przepis ust. 2 pkt 2 — w przypadkach sporządzania przez regionalną dyrekcję planowania przestrzennego planu miejscowego na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 2 dekretu.

§ 3. 1. Przystępując do uzgodnienia, urzędy planowania przestrzennego przesyłają wymienionym w ust. 2 § 2 władzom i organom projektowane zasady planów, projekty planów (szkice, opracowania itp.) i projekty wytycznych do wiadomości i wypowiedzenia się w terminie wyznaczonym przez urzędy planowania. Termin ten nie może być krótszy:

1) niż 3 miesiące co do projektów sporządzanych przez Główny Urząd Planowania Przestrzennego;
2) niż jeden miesiąc co do projektów sporządzanych przez regionalne dyrekcje planowania przestrzennego i
3) niż dwa tygodnie co do projektów sporządzanych przez miejscowe urzędy planowania przestrzennego.

2. Jeżeli zainteresowane władze i organa publiczne zgłoszą przeciwko otrzymanym projektom zastrzeżenia, nie dające się usunąć w drodze bezpośredniego porozumienia, rozstrzygają:

1) co do projektów, sporządzanych przez Główny Urząd Planowania Przestrzennego — Rada

Ministrów na wniosek Ministra Odbudowy, zgłoszony po zasięgnięciu opinii Głównej Rady Planowania;

2) co do projektów, sporządzanych przez regionalne dyrekcje planowania przestrzennego — Minister Odbudowy w porozumieniu z właściwą władzą naczelną;

3) co do projektów, sporządzanych przez miejscowe urzędy planowania przestrzennego — regionalne dyrekcje planowania przestrzennego w porozumieniu z właściwymi władzami, podległymi bezpośrednio władzom naczelnym.

§ 4. 1. Władze i organa publiczne, obowiązane w myśl art. 43 dekretu do uzgadniania swoich zamierzeń w sprawach, wchodzących w zakres planów zagospodarowania przestrzennego, z urzędami planowania przestrzennego powinny przed przystąpieniem do realizacji zamierzeń podawać je do wiadomości i wypowiedzenia się tym urzędom, a mianowicie:

1) ministerstwa i inne władze centralne — Głównemu Urzędowi Planowania Przestrzennego;

2) władze i organa publiczne, podległe bezpośrednio władzom naczelnym — regionalnym dyrekcjom planowania przestrzennego;

3) władze i organa publiczne podległe pośrednio władzom naczelnym — miejscowym urzędom planowania przestrzennego.

2. Przepis ust. 1 § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 5. Jeżeli urząd planowania przestrzennego zgłosi zastrzeżenia przeciwko zakomunikowanemu mu zamierzeniu władzy lub organu i rozbieżności stanowisk nie dają się usunąć w drodze bezpośredniego porozumienia, rozstrzygają:

1) co do zamierzeń ministerstw bądź innych centralnych władz — Rada Ministrów na wniosek właściwego ministra;

2) co do zamierzeń władz i organów publicznych, podległych bezpośrednio władzom naczelnym — właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Odbudowy;

3) co do zamierzeń władz i organów publicznych, podległych pośrednio władzom naczelnym — władze i organa publiczne, podległe bezpośrednio władzom naczelnym w porozumieniu z regionalnymi dyrekcjami planowania przestrzennego.

§ 6. 1. Współdziałanie Głównego Urzędu Planowania Przestrzennego z Centralnym Urzędem Planowania polega na:

1) uzgadnianiu z Centralnym Urzędem Planowania projektowanych zasad planu krajowego przed podaniem ich do wiadomości ministrom i innym władzom centralnym oraz stałym porozumiewaniu się w zakresie dalszych prac nad tym planem;

2) uzgadnianiu stanowiska z Centralnym Urzędem Planowania przed wyrażeniem zgody na plan regionalny, stosownie do art. 23 dekretu;

3) stałego porozumiewania się z Centralnym Urzędem Planowania w zakresie ustalania programu działalności Głównego Urzędu Planowania Przestrzennego.

2. Centralny Urząd Planowania porozumiewa się z Głównym Urzędem Planowania Przestrzennego w sprawie planu i zamierzeń, mających znaczenie dla planowego zagospodarowania przestrzennego.

§ 7. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Odbudowy w porozumieniu z właściwymi ministrami.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 152 z dnia 25 kwietnia 1947 r.).

50

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 31 marca 1947 r.

o rozciągnięciu przepisów policyjno-budowlanych dla gmin miejskich na obszar części osiedla Szydłów w powiecie stopnickim w województwie kieleckim.

Na podstawie art. 414 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przepisy dla gmin miejskich, zawarte w art. 172 — 263 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216), rozciąga się na część osiedla Szydłów w gminie Szydłów w powiecie stopnickim w województwie kieleckim, położoną poza granicami murów obronnych istniejących w tym osiedlu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

w/z Minister Odbudowy:
Stefan Pietrusiewicz

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 162 z dnia 25 kwietnia 1947 r.).

51

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 17 kwietnia 1947 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Oświaty o stypendiach dla studentów szkół wyższych.

Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 18 marca 1933 r. o państwowych stypendiach oraz innych formach pomocy dla młodzieży szkół wyższych (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 207) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się następujące bezzwrotne stypendia dla studentów szkół wyższych:

1) Politechnika Warszawska
   a) Wydział Architektury — 20 stypendiów
   b) „ Inżynierii — 20 „
2) Akademia Górnicza w Krakowie
   a) Wydział Architektury — 12 „
   b) „ Inżynierii — 12 „
3) Politechnika Gdańska Wydział Inżynierii — 12 „
4) Politechnika Śląska z siedzibą w Gliwicach Wydział Inżynierii — 12 „
5) Politechnika Wrocławska Wydział Inżynierii — 12 „
6) Szkoła Główna Handlowa w Warszawie — 6 „
7) Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie — 6 „
8) Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie — 8 „

§ 2. Wysokość stypendium dla jednego studenta na każdy rok szkolny ustala Minister Odbudowy w porozumieniu z Ministrem Oświaty. Stypendia płatne są miesięcznie z góry w ciągu 10 miesięcy roku szkolnego, poczynając od 1 października do 31 lipca.

§ 3. Stypendium mogą otrzymać tylko obywatele polscy.

§ 4. Podania o przyznanie stypendium należy składać we właściwych szkołach.

Szkoły przesyłają podania do Ministerstwa Odbudowy wraz ze swą opinią o kwalifikacjach kandydatów, ich zaawansowaniu w studiach oraz stanie materialnym i rodzinnym.

§ 5. Stypendium przyznaje Minister Odbudowy w porozumieniu z Ministrem Oświaty.

§ 6. Przed otrzymaniem stypendium stypendysta, a w razie jego niepełnoletności ojciec, matka, opiekun, lub za zgodą Ministerstwa Odbudowy, inna osoba podpisuje zobowiązanie zwrotu sum, pobranych jako stypendium w przypadku, jeżeli stypendysta utraci prawo do pobierania stypendium (§ 10) lub nie wypełni obowiązku pracy (§ 12). Niepełnoletni stypendysta po dojściu do pełnoletności podpisuje takież zobowiązanie osobiście.

§ 7. Stypendium wypłaca się przez cały czas studiów. Na początku każdego roku szkolnego należy złożyć w Ministerstwie Odbudowy zaświadczenie szkoły stwierdzające, że stypendysta nadal studiuje w tym roku szkolnym i czyni postępy zgodnie z programem.

§ 8. Stypendyści Ministerstwa Odbudowy nie mogą pobierać żadnych innych stypendiów.

§ 9. Stypendyści obowiązani są odbywać praktyki wakacyjne w zakładach lub na budowach wskazanych przez Ministerstwo Odbudowy.

Nie ma obowiązku odbycia praktyki wakacyjnej w roku szkolnym, w którym stypendysta składa egzamin dyplomowy.

Praktyki wakacyjne są płatne.

§ 10. Stypendysta traci prawo do pobierania stypendium w razie:

1) przerwania studiów;
2) wydalenia z zakładu naukowego;
3) uchylenia się od odbywania praktyki wakacyjnej;
4) niedostatecznych postępów w nauce;
5) pobierania innego stypendium;
6) utraty obywatelstwa polskiego.

§ 11. Stypendia wypłaca się za pośrednictwem właściwych szkół. Szkoły prowadzą ewidencję stypendystów.

O okolicznościach, które powodują utratę prawa do pobierania stypendium, szkoły zawiadamiają Ministerstwo Odbudowy, wstrzymując do czasu decyzji wypłatę stypendium.

§ 12. Po ukończeniu studiów stypendyści obowiązani są do pracy na stanowiskach wskazanych przez Ministerstwo Odbudowy, przez taki okres czasu, przez jaki pobierano stypendium.

Przy obliczaniu czasu pobierania stypendium nie liczy się okresów poniżej sześciu miesięcy.

W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie Minister Odbudowy może zwolnić stypendystę od wykonania w całości lub w części zobowiązania przewidzianego w § 6.

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

Minister Oświaty:
Stanisław Skrzeszewski

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 179 z dnia 9 maja 1947 r.).

52

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW OŚWIATY I ODBUDOWY

z dnia 31 marca 1947 r.

w sprawie przejścia pod zarząd Ministerstwa Odbudowy Publicznej Biblioteki Technicznej Biura Odbudowy Stolicy.

§ 1. Publiczna Biblioteka Techniczna Biura Odbudowy Stolicy przechodzi pod zarząd Ministerstwa Odbudowy i nosi nazwę: „Publiczna Biblioteka Techniczna w Warszawie".

§ 2. Zarząd Biblioteki sprawuje Minister Odbudowy; nadzór fachowy nad prowadzeniem Biblioteki sprawuje Minister Oświaty.

§ 3. Wydatki osobowe, za wyjątkiem wynagrodzenia kierownika Biblioteki, i rzeczowe Biblioteki pokrywa Ministerstwo Odbudowy. Ministerstwo Oświaty udziela Bibliotece dotacji na zakup i oprawę książek na podstawie wspólnie ustalonego preliminarza budżetowego Biblioteki. Minister Oświaty wyznacza kierownika Biblioteki i opłaca go ze swego budżetu.

§ 4. Regulamin Biblioteki ustala Minister Odbudowy w porozumieniu z Ministrem Oświaty.

§ 5. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1-szym kwietnia 1947 r.

§ 6. Równocześnie traci moc obowiązującą zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 25 lutego 1946 r. o Publicznej Bibliotece Technicznej Biura Odbudowy Stolicy (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 2, poz. 46).

Minister Oświaty:
St. Skrzeszewski

Minister Odbudowy:
M. Kaczorowski

53

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 30 kwietnia 1947 r.

o powołaniu Komisji Szacunkowej nieruchomości.

1. Do oceny wartości nieruchomości, które Ministerstwo Odbudowy zamierza nabyć na rzecz Skarbu Państwa powołuję w ramach Ministerstwa Odbudowy Komisję Szacunkową.

2. W skład Komisji Szacunkowej wchodzą: przedstawiciel Gabinetu Ministra (Wydział Prawny) — jako przewodniczący oraz przedstawiciele: Gabinetu Ministra (Wydział Organizacyjno-Inspekcyjny), Departamentu II Polityki Budowlanej (Wydział Polityki Terenowej) i Departamentu V Administracji Budowlanej (Wydział Zarządu Nieruchomości) — jako członkowie.

3. Do udziału w pracach swoich Komisja zaprasza przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, którą należy powiadamiać o każdym posiedzeniu Komisji.

4. Na wniosek Komisji mogą być do poszczególnych spraw powołani rzeczoznawcy.

5. Pomocy technicznej i kancelaryjnej dostarcza Komisji Departament V Administracji Budowlanej.

6. Członkowie Komisji Szacunkowej oraz powołani przez Komisję rzeczoznawcy mogą otrzymywać za udział w pracach Komisji specjalne wynagrodzenie na wniosek Dyrektora Gabinetu.

7. Komisja opracuje i przedstawi mi do zatwierdzenia regulamin, który określi tryb postępowania przy ustalaniu szacunku nieruchomości.

Minister:
M. Kaczorowski

54

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 30 kwietnia 1947 r.

o zasadach korzystania ze służbowych środków lokomocji.

(L. dz. G. M./2051/W1/47).

Na wniosek Komisji Oszczędnościowej, powołanej moim zarządzeniem z dnia 31.III.1947 r. zarządzam przestrzeganie następujących zasad przy korzystaniu ze służbowych środków lokomocji w Ministerstwie Odbudowy oraz podległych mu instytucjach.

§ 1. Gospodarowanie i dysponowanie służbowymi środkami transportu i lokomocji należy do kierownictwa jednostki organizacyjnej dla spraw transportu, powoływanej w każdej instytucji Ministerstwa Odbudowy, posiadającej w stałej lub czasowej dyspozycji samochody.

Kierownictwo komórki transportowej ponosi odpowiedzialność przed swym bezpośrednim zwierzchnikiem za zgodne z interesem publicznym, celowe i oszczędne wykorzystywanie taboru samochodowego.

§ 2. Na zlecenie zwierzchnika kierownictwo transportu może przydzielać poszczególnym pracownikom danej instytucji środki lokomocji do stałego użytkowania. Wtedy bezpośrednia odpowiedzialność za zgodne z interesem publicznym, celowe i oszczędne wykorzystywanie służbowego środka lokomocji spada na stałego użytkownika.

§ 3. Odpowiedzialność za użycie służbowego środka lokomocji dla celów niesłużbowych obciąża dysponenta-użytkownika; o ile jazda niesłużbowa wykonywana była bez jego zezwolenia — samowolnego sprawcę jazdy. Jednak właściwy dysponent w tym przypadku może być pociągnięty do odpowiedzialności za brak nadzoru.

§ 4. Na wyjazdy służbowe w promieniu 50 km od miejsca stałego postoju wyznacza się użytkownikom samochodów miesięczne kontyngenty zużycia paliwa. Przekroczenie kontyngentu pociąga za sobą unieruchomienie względnie nawet odebranie samochodu.

§ 5. Użycie samochodu do podróży długodystansowej (ponad 50 km od miejsca stałego postoju) wymaga indywidualnego zezwolenia bezpośredniego zwierzchnika pracownika zamierzającego wyjazd.

§ 6. Zabrania się używania samochodów służbowych na dojazdy do miejsc połączonych dogodną komunikacją: pociągiem, autobusem, tramwajem lub innym publicznym środkiem lokomocji, o ile związana z tym strata czasu nie jest ze szkodą dla interesu publicznego.

§ 7. Przewożenie do biura i odwożenie pracowników do miejsca prywatnego zamieszkania służbowymi środkami lokomocji może się odbywać wyłącznie na podstawie specjalnego zezwolenia naczelnego zwierzchnika danej instytucji.

§ 8. W oparciu się o powyższe zasady w Centrali Ministerstwa Odbudowy — Departament Ogólny, a w terenie — właściwe agendy organizacyjne Ministerstwa Odbudowy wydadzą szczegółowe instrukcje o gospodarowaniu i dysponowaniu służbowymi środkami lokomocji i transportu.

Minister:
M. Kaczorowski

55

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY
z dnia 30 kwietnia 1947 r.

wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu w sprawie bezprzetargowego powierzania robót państwowym przedsiębiorstwom budowlanym.

Na podstawie pkt 3 uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 28 marca 1947 r. w sprawie bezprzetargowego powierzania robót państwowym przedsiębiorstwom budowlanym zarządza się, co następuje:

1) Roboty budowlane, przewidziane w programie rocznym, mogą być zlecane do wykonania państwowym przedsiębiorstwom budowlanym z wolnej ręki na podstawie kosztorysów urzędowych.

2) W roku 1947 można powierzać wykonanie robót bez przetargu tylko do wysokości połowy sumy kredytów przewidzianych w programie robót na ten rok.

3) Kosztorysy urzędowe powinny być oparte na analizie robót budowlanych, wydanej przez b. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych względnie na kosztorysach wzorcowych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w miarę ich wydania oraz na obowiązujących cennikach materiałów budowlanych i stawkach płac robotniczych.

Kosztorysy urzędowe powinny być ponadto kontrolowane drogą porównania z przeciętnymi cenami kosztorysów przetargowych na analogiczne roboty, przy czym różnica kosztów odnośnych robót nie powinna przekraczać 10%.

Kosztorysy urzędowe są sporządzane przez zleceniodawcę. Opracowanie kosztorysów nie może być powierzane osobom, względnie instytucjom zainteresowanym.

4) Zlecenie roboty następuje w drodze umowy odpowiadającej warunkom określonym obowiązującymi przepisami, w szczególności rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 92).

5) W umowie powinno być zastrzeżone, że zlecane w ten sposób roboty będą wykonywane przez przedsiębiorstwa państwowe we własnym zakresie i własnymi siłami bez odstępowania robót w całości lub w części innym przedsiębiorstwom; wyjątek mogą stanowić roboty o charakterze specjalnym, na podstawie każdorazowej umowy o dzieło, zawartej za zgodą Ministerstwa Odbudowy.

6) Zlecone państwowym przedsiębiorstwom roboty mogą być zaliczkowane do wysokości 50% sumy kosztorysowej.

7) Zaliczki potrącać należy z rachunków przejściowych w wysokości proporcjonalnej do umownego kosztu robót.

8) Powierzanym w drodze niniejszego zarządzenia robotom powinna być zapewniona ciągłość ich finansowania.

Minister Odbudowy:
M. Kaczorowski
Minister Skarbu:
K. Dąbrowski

56

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 19 maja 1947 r.

w sprawie bezprzetargowego powierzania robót przy budowie domów mieszkalnych dla pracowników przemysłu węglowego.

(L. dz. III/2430/3/47).

Zgodnie z pkt 3 uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 28 marca 1947 r. w sprawie bezprzetargowego powierzania robót przy budowie domów mieszkalnych dla pracowników przemysłu węglowego na obszarze województwa śląsko-dąbrowskiego zarządzam, co następuje:

1. Roboty budowlane w zakresie domów mieszkalnych dla pracowników przemysłu węglowego na obszarze województwa śląsko-dąbrowskiego mogą być powierzane przedsiębiorstwom budowlanym bez przetargu — stosownie do przepisów zarządzenia niniejszego.

2. Podstawę do powierzania robót stanowią kosztorysy urzędowe, opracowane przez Biuro Budowlane Przemysłu Węglowego w Zabrzu. Kosztorysy te powinny być oparte na analizie robót budowlanych wydanej przez b. Ministerstwo Spraw Wewnetrznych, względnie na kosztorysach wzorcowych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, w miarę publikowania tych kosztorysów, oraz na obowiązujących cennikach materiałów budowlanych i stawkach płac robotniczych. Ponadto uwzględniać one powinny obowiązujące zarządzenia Ministerstwa Odbudowy, dotyczące przepisów oszczędnościowych oraz standartów przestrzennych i wyposażeniowych.

3. Po sporządzeniu kosztorysu urzędowego zostaną opracowane ceny jednostkowe poszczególnych rodzajów projektowanych robót.

Opracowania cen jednostkowych dokonywa Komisja Cennikowa w Zabrzu. W skład Komisji Cennikowej wchodzą: Przewodniczący i Zastępca Przewodniczącego, powołani przez Ministra Odbudowy, oraz sześciu członków delegowanych po jednym przez a) Wojewódzki Wydział Odbudowy, b) Dział Budowlany Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego, c) Biuro Budowlane Przemysłu Węglowego, d) Górnośląskie Zjednoczenie Państwowych Przedsiębiorstw Budowlanych w Katowicach, e) Zjednoczenie Spółdzielczych Przedsiębiorstw Budowlanych województwa śląsko-dąbrowskiego, f) Zjednoczenie Prywatnych Przedsiębiorstw Budowlanych województwa śląsko-dąbrowskiego.

Ceny jednostkowe opracowane przez Komisję Cennikową wymagają zatwierdzenia przez Wydział Odbudowy w Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach.

Komisja Cennikowa uchwala regulamin obrad, który podlega zatwierdzeniu przez Ministerstwo Odbudowy.

4. Na podstawie cen jednostkowych Biuro Budowlane Przemysłu Węglowego sporządza kosztorys umowny projektowanych robót.

Odchylenia kosztorysu umownego od kosztorysu urzędowego (pkt 2) nie mogą w sumie ogólnej przekraczać 7%, a w pozycjach pojedyńczych 10%. W przypadku odchyleń większych Biuro Budowlane Przemysłu Węglowego składa szczegółowo uzasadniony wniosek do decyzji Ministerstwa Odbudowy.

5. Roboty powierzane będą przedsiębiorstwom, należącym do wszystkich trzech sektorów przedsiębiorstw budowlanych: państwowego, społecznego i prywatnego.

Podział robót pomiędzy poszczególne sektory powinien być dokonywany z zachowaniem zdolności produkcyjnej sektora państwowego i społecznego. Jako normy orientacyjne w tym względzie ustala się dla sektorów: państwowego — 45%, społecznego — 30%, prywatnego — 25% jednolitych typów obiektów.

6. Zlecenie robót następuje w drodze umów, które zawiera Biuro Budowlane Przemysłu Węglowego z przedsiębiorstwami budowlanymi z zachowaniem warunków zawartych w obowiązujących przepisach, w szczególności w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucyj prawa publicznego (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 92).

Minister:
Dr M. Kaczorowski

57

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 29 maja 1947 r.

w sprawie stosowania Polskich Norm.

(L. dz. G. M. 2027 i 2107/W.2/47).

Zarządzam tymczasowo stosowanie następujących Polskich Norm:

PN/B — 1710 „Konstrukcje drewniane. Zasady obliczeń statycznych i projektowania";

PN/B — 1725 „Mury z cegieł pełnych całkowitych i ułamkowych".

Za Ministra:

Inż. J. Żakowski
Podsekretarz Stanu.

58

OKÓLNIK Nr 17

z dnia 30 kwietnia 1947 r.

w sprawie bezprzetargowego powierzania robót państwowym przedsiębiorstwom budowlanym.

(L. Dz. III/2492/2/47).

Do

Wojewódzkich Wydziałów Odbudowy,
Dyrekcyj Odbudowy oraz
Zarządu Miejskiego m. Łodzi.

Przesyłając zarządzenie Ministra Odbudowy z dnia 30 kwietnia 1947 r. *), wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu w sprawie bezprzetargowego powierzania robót państwowym przedsiębiorstwom budowlanym, Ministerstwo Odbudowy poleca stosowanie następujących wytycznych przy wprowadzeniu w życie powyższego zarządzenia:

1) W roku 1947 zasadniczo powierzać mogą bez przetargu roboty tylko Dyrekcje Odbudowy; Wojewódzkie Wydziały Odbudowy mogą system bezprzetargowy stosować jedynie za każdorazową zgodą Ministerstwa Odbudowy.

2) Upoważnia się Dyrektorów Dyrekcyj Odbudowy do bezprzetargowego powierzania państwowym przedsiębiorstwom budowlanym robót w granicach kwot, do jakich uprawnieni są zatwierdzać przetargi we własnym zakresie w myśl okólnika Nr 8 z dnia 3.II.1947 r., a dla Warszawskiej Dyrekcji — w myśl pisma L. dz. III/64/2/47 z dnia 27 stycznia 1947 r.

3) Upoważnia się również Dyrektorów Dyrekcyj Odbudowy do wydawania decyzji w sprawie odstępowania przez państwowe przedsiębiorstwa budowlane robót innym przedsiębiorstwom, o czym mowa w p. 5 zarządzenia.

4) Zaliczki przewidziane w pkt 6 zarządzenia z dnia 30 kwietnia powinny być przeznaczone przede wszystkim na zakup materiałów budowlanych; z reguły na ten cel powinno być obrócone 70% zaliczki.

5) Należy powierzać państwowym przedsiębiorstwom budowlanym roboty w założeniu równomierności i stałości zatrudnienia pracowników przedsiębiorstwa.

6) Umowne terminy wykonania robót, powierzonych bez przetargu, powinny być obliczone w sposób zapewniający ich realizację.

Za Ministra:

Inż. S. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu.

*) Ogłoszone w niniejszym Dz. Urz. poz. 55.

59

OKÓLNIK Nr 18

z dnia 5 maja 1947 r.

w sprawie rewizji cen umownych na materiały budowlane.

(L. dz. III/2766/2/47).

Do

wszystkich Ministerstw,
Wydziałów Odbudowy Urzędów Wojewódzkich i m. Łodzi, Dyrekcyj Odbudowy.

W uzupełnieniu okólnika Nr 15 z dnia 24 czerwca 1946 r. i Nr 15-a z dnia 16 listopada 1946 r. w sprawie rewizji cen kosztorysów umownych na roboty wykonywane na rzecz lub z funduszu Skarbu Państwa, Samorządu terytorialnego oraz instytucyj prawa publicznego, na podstawie uchwały Komisji Międzyministerialnej z dnia 26 kwietnia 1947 r. dopuszcza się stosowanie zwyżek cen za materiały powsta-

łych w okresie od 1 października 1946 r. do 1 kwietnia 1947 r., według następującej tabeli:

Tabela Nr 4

L. p.	Rodzaj robót	Współczynnik podwyżki dla materiałów
1	Murarskie	1.30
2	a) Posadzkowe z terrakoty	2.11
	b) Posadzkowe z klepki dębowej	1.86
3	Betonowe i żelbetowe	1.39
4	Tynkowe	1.25
5	Ciesielskie	1.42
6	Stolarskie	1.31
7	Kowalskie i ślusarskie	1.51
8	a) Malarskie olejne	1.85
	b) Malarskie klejowe	1.18
9	Szklarskie	2.35
10	Blacharskie, krycie dachów blachą	2.20
11	Krycie dachów dachówką	1.38
12	Krycie dachów papą	1.68
13	Zduńskie	1.41

Urzędy oraz instytucje przeprowadzające rewizję cen obowiązane są kierować się następującymi warunkami:

1. Ewentualna podwyżka cen może dotyczyć tylko robót lub części robót wykonywanych od 1 kwietnia 1947 r. na podstawie umów zawartych w wyniku przetargów, odbytych do dnia 10 marca 1947 r.

2. W stosunku do umów zawartych przed 30 kwietnia 1946 r., jeżeli roboty wykonywane są po 1 kwietnia 1947 r., w ramach umownego terminu, lub jeżeli opóźnienie robót powstało nie z winy przedsiębiorcy, mają być stosowane zwyżki cen na materiały za roboty wykonane w okresie od 1 czerwca 1946 r. do 1 października 1946 r. według okólnika Nr 15 (tabela Nr 2), za roboty wykonane w okresie od 1 października 1946 r. do 1 kwietnia 1947 r. według okólnika Nr 15a (tabela Nr 3), zaś za roboty wykonane po 1 kwietnia 1947 r. dalsze zwyżki według niniejszego okólnika (tabela Nr 4).

Nadmienia się, że w wypadku stosowania dwóch względnie trzech okólników odnośne zwyżki kumulują się, to jest zwyżka z okólnika następnego stosuje się do cen, zwiększonych na podstawie okólnika poprzedniego.

3. W wypadku umów zawartych w okresie po 30 kwietnia 1946 r. do 30 czerwca 1946 r., w założeniu zasad zawartych w p. 2 mają zastosowanie zwyżki według okólnika Nr 15a (tabela Nr 3) za roboty wykonane po 1 października 1946 r. do 1 kwietnia 1947 r., zaś za roboty wykonane po 1 kwietnia 1947 r. dalsze zwyżki według niniejszego okólnika (tabela Nr 4).

4. Do umów zawartych po 30 czerwca 1946 r. i opartych na przetargach odbytych przed 10 marca 1947 r., przysługują jedynie zwyżki zgodnie z niniejszym okólnikiem (tabela Nr 4).

5. Do robót albo części robót, których termin wykonania upłynął przed 1 kwietnia 1947 r., w wypadku uchybienia terminu z winy przedsiębiorcy, podwyżka nie ma zastosowania.

6. Zastosowanie podwyżki dopuszcza się w wypadku, gdy przedsiębiorca udzieloną mu w myśl umowy zaliczkę lub część zaliczki na materiały wpłacił na poczet dostaw wytwórni lub rozdzielniom państwowym, a cena zaliczkowanych materiałów przy dostawie uległa zwyżce.

7. W celu określenia zakresu robót, do których ma zastosowanie zwyżka według tabeli Nr 4 niniejszego okólnika, należy wyodrębnić roboty wykonane po 1 kwietnia 1947 r.

8. Pozostałe warunki stosowania zwyżek i rozdziału kosztu robót na koszty materiału i robocizny, podane w okólniku Nr 15, są nadal obowiązujące.

9. W wypadkach specjalnych należy się zwracać o wyjaśnienie i wskazówki do Departamentu Budownictwa Ministerstwa Odbudowy.

Odnośnie zwyżek cen materiałów dla robót instalacyj sanitarnych i elektrycznych zostaną wydane oddzielne okólniki.

Minister:
M. Kaczorowski

60

OKÓLNIK Nr 19

z dnia 9 maja 1947 r.

wydany w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania w sprawie inwestycyj budowlanych ze środków własnych zamieszczonych w części 21 — Ministerstwo Odbudowy — Państwowego Planu Inwestycyjnego na rok 1947.

(L. dz. II/1493/47).

Do wszystkich Ministerstw

Zgodnie z dekretem z dnia 25 czerwca 1946 r. o państwowym planie inwestycyjnym, budownictwo administracyjne i mieszkaniowe instytucyj państwowych, zakładów kredytowych, ubezpieczeniowych, przedsiębiorstw i monopoli, finansowane ze środków własnych, uwidocznione jest w części 21 Planu Inwestycyjnego Ministerstwa Odbudowy w odpowiednich tytułach.

1. Z wykazanych powyżej środków mogą być sfinansowane jedynie obiekty zatwierdzone przez Ministerstwo Odbudowy lub podległe władze II instancji pod względem zgodności z zasadami planów zagospodarowania przestrzennego, przepisami technicznymi, normami budowlanymi oraz zaleconymi przez Ministerstwo Odbudowy standartami przestrzennymi i wyposażeniowymi.

2. Zlecanie wykonania robót wymienionych we wstępie odbywa się na podstawie obowiązujących przepisów, po uzgodnieniu z Ministerstwem Odbudowy, względnie jego organami terenowymi (Urzędy Wojewódzkie — Wydziały Odbudowy, Starostwa, Powiatowe Biura Odbudowy, Warszawska Dyrekcja Odbudowy) formy zlecenia i przy udziale przedstawiciela Ministerstwa Odbudowy lub agend terenowych w ewentualnych Komisjach Przetargowych.

3. Podstawowe zmiany projektu i kosztorysu w trakcie wykonywania robót wymagają ponownego uzgodnienia w trybie p. 1 i 2.

4. Przedstawiciele Ministerstwa Odbudowy lub jego agend terenowych biorą udział w kolaudacji robót.

5. Zaopatrzenie wymienionych na wstępie robót w materiały budowlane będzie uregulowane oddzielnym zarządzeniem Ministerstwa Odbudowy.

6. Ministerstwo Odbudowy nadzoruje przez swoje organy prowadzone roboty i może w wypadku stwierdzenia niezgodności z niniejszymi zasadami wydawać odpowiednie zarządzenia aż do wstrzymania robót włącznie.

7. Roboty zlecane za pośrednictwem organów Ministerstwa Odbudowy (Wydziały Odbudowy, Dyrekcje Odbudowy) są wolne od nadzoru przewidzianego w trybie p. 2, 3, 4, 5, 6.

8. Okólnik niniejszy obowiązuje od dnia 15 maja br. i nie dotyczy robót zleconych przed powyższą datą, z wyjątkiem postanowień dotyczących kolaudacji oraz zgodności z normami budowlanymi i standartami.

Minister:

M. Kaczorowski

61

OKÓLNIK

z dnia 13 maja 1947 r.

w sprawie poboru podatku od nabycia praw majątkowych oraz poboru opłaty skarbowej.

(L. dz. 2114/W.1/G.M./47).

Od dnia 1 maja 1947 r. weszły w życie i otrzymały moc obowiązującą dwa dekrety:

1. Dekret z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. Nr 27/47, poz. 106) oraz

2. Dekret z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. Nr 27/47, poz. 107).

W związku z tym zarządzam, aby wszystkie agendy Ministerstwa Odbudowy ściśle przestrzegały postanowień obu wymienionych dekretów celem zapewnienia Skarbowi Państwa należnych wpływów, preliminowanych na podstawie tych dekretów.

Dekret z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych nakłada również na agendy podległe Ministerstwu Odbudowy obowiązek dokonywania poboru tego podatku od umów, w przedmiocie nabycia praw majątkowych, zawieranych bez udziału notariusza lub sądu, przy czym podatkowi temu podlegają również umowy zawierane w imieniu Państwa przez przedsiębiorstwa państwowe, niezależnie od tego, czy przedsiębiorstwa te mają odrębną osobowość prawną, jak również umowy, które zawiera urząd państwowy, jako zarządca majątku niepaństwowego.

Celem poboru tego podatku wszystkie agendy Ministerstwa Odbudowy powinny — aż do czasu wydania przez Ministerstwo Skarbu rozporządzenia wykonawczego do tego dekretu — założyć i prowadzić rejestr podatku od nabycia praw majątkowych, zawierający następujące rubryki:

1) pozycja bieżąca,
2) imiona i nazwiska podatników oraz ich adresy,
3) data nabycia prawa i numer akt,
4) rodzaj czynności prawnej (przedmiot podatku, tj. określenie prawa majątkowego),
5) wartość prawa majątkowego,
6) stopa procentowa,
7) suma podatku,
8) podstawa niepobrania podatku,
9) uwagi.

W rubryce 9-ej „uwagi" należy podać sposób obliczania wartości prawa majątkowego.

Do rejestru tego należy wpisywać wszystkie zawierane przez podległą Ministerstwu agendę umowy w przedmiocie nabycia prawa majątkowego niezależnie od tego, czy podlega ona podatkowi, czy też na mocy postanowień dekretu wolna jest od tego podatku.

Zaświadczenia o poborze podatku należy dokonywać w sposób wskazany w art. 17 ust. 2 dekretu.

Zgodnie z art. 18 dekretu pobór podatku przez płatnika (urzędnika) może nastąpić tylko w gotówce.

Kwoty podatku od nabycia praw majątkowych należy wpłacać do właściwego urzędu skarbowego; do dnia 20 danego miesiąca kwoty pobrane od 1 do 15 każdego miesiąca i do dnia 5 następnego miesiąca kwoty pobrane od 16 do końca miesiąca poprzedniego. Przy wpłacaniu pobranego podatku do właściwego urzędu skarbowego należy złożyć odrębną deklarację co do wysokości i okresu pobranych kwot podatku od nabycia praw majątkowych.

Dekret z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej wprowadza m. in. nowoustalone wysokości opłat skarbowych od podań i świadectw oraz ustala nowy zakres zwolnień od tych opłat (vide załącznik do dekretu „Tabela opłat skarbowych Cz. I poz. 1 i 2 oraz Cz. II Nr przepisów dodat. 5—14), przy czym należy zwrócić uwagę, że **zwolnienie od opłat w sprawach gospodarczych urzędów państwowych, zawarte w art. 141 ust. 1 pkt 13 n. o. s., nie zostało przez dekret o opłacie skarbowej przejęte.**

Kierownicy agend Ministerstwa Odbudowy powinni wydać niezwłoczne zarządzenia celem poboru w należytej wysokości zarówno opłat skarbowych jak i podatku od nabycia praw majątkowych, prowadzenia w należyty sposób rejestru podatku od nabycia praw majątkowych i wreszcie terminowego wpłacania pobranych kwot tego podatku do właściwych urzędów skarbowych.

W szczególności podkreślić muszę należyte przestrzeganie postanowień dekretu o opłacie skarbowej i dopilnowanie, aby opłata skarbowa od podań i zaświadczeń była pobierana w wysokościach określonych w dekrecie z dnia 3.II.1947 r. z uwzględnieniem zakresu zwolnień przewidzianych w tym dekrecie. W wypadku nieuiszczenia przez podatnika należnej opłaty od podań i załączników należy wezwać go do uiszczenia opłaty skarbowej i rozpatrzenie złożonego podania odroczyć do czasu zapłacenia opłaty skarbowej.

Kierowników agend Ministerstwa Odbudowy czynię odpowiedzialnymi osobiście za należyty pobór zarówno opłaty skarbowej, jak i podatku od nabycia praw majątkowych oraz za terminowe przekazywanie pobranych kwot do właściwych urzędów skarbowych. Zwracam przy tym uwagę, że zgodnie z postanowieniem art. 9 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 27/46, poz. 173) płatnik (urzędnik) z samego prawa odpowiada całym swoim majątkiem za zaniechanie ustawowego lub zleconego obowiązku obliczania i pobrania od podatnika należności z tytułu zobowiązania podatkowego, za pobranie w kwocie niższej niż należało, jak również za niewpłacenie właściwym władzom we właściwym terminie sum pobranych.

Wreszcie zarządzam, aby inspektorzy Ministerstwa Odbudowy podczas inspekcji agend terenowych dokonali również sprawdzenia prawidłowości wykonania dekretów z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej i o podatku od nabycia praw majątkowych.

Minister:

Dr M. Kaczorowski

62

OKÓLNIK Nr 20

z dnia 17 maja 1947 r.

w sprawie budowy ścian z gliny surowej.

Ogólna sytuacja kraju zubożonego wojną i związane z tym trudności kredytowe skłaniają Ministerstwo Odbudowy do popierania takiego budownictwa, które operując miejscowym materiałem budowlanym i miejscową niefachową robocizną umożliwia osiągnięcie poważnych wyników przy stosunkowo małych wkładach pieniężnych i pomocy ze strony Państwa. Takim budownictwem jest w pierwszym rzędzie budownictwo z gliny surowej i dążeniem Ministerstwa Odbudowy jest jego popularyzacja. Dla uniknięcia niepowodzeń przy realizowaniu budowy z gliny surowej, co mogłoby spowodować zniechęcenie do tego ze wszech miar praktycznego sposobu budowania, o każdym tego rodzaju przedsięwzięciu należy raportować do Ministerstwa Odbudowy — Naczelny Komisarz Odbudowy Wsi. NKOW w porozumieniu ze Związkiem Samopomocy Chłopskiej i Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Wzajemnych zorganizuje odpowiednie instrukcje techniczne, ewentualnie w krótkim czasie przeszkoli wytypowanych przez strony zainteresowane przodowników.

W załączeniu instrukcja pt.: „Ogólne wytyczne w sprawie budowy ścian z gliny surowej".

w/z Naczelny Komisarz Odbudowy Wsi

Inż. P. Szczekowski

Załącznik.

OGÓLNE WYTYCZNE

w sprawie budowy ścian z gliny surowej.

Rozległe wykorzystanie tak łatwo dostępnego surowca, jakim są materiały ziemne (glina

itp.), jest nadzwyczaj ważne przy obecnym zagadnieniu konieczności odbudowy po zniszczeniach wojennych, jakich nie znała jeszcze nasza historia. Zastosowanie tych materiałów jako podstawowego surowca dla wykonania ścian i całego szeregu innych elementów w mieszkalnych i inwentarskich budynkach wiejskich pozwoliłoby znakomicie zmniejszyć ilość materiałów budowlanych zasadniczych, środków opałowych i transportowych, a także wkładów pieniężnych i czasu na organizację produkcji. Z tych względów w porównaniu z innymi — budowle z materiałów ziemnych wysuwają się na czoło.

Spośród materiałów ziemnych jako materiał budowlany stosujemy przede wszystkim gliny. Gliny różnią się znacznie między sobą w zależności od swego składu. W ogólności gliny składają się z drobnych cząsteczek wodnego krzemianu glinowego, pomieszanych z szeregiem ciał mineralnych i organicznych, jak piasek drobnoziarnisty aż do złomu kamienistego oraz odpadki roślinne, korzenie itp. Głównymi zaletami glin są: plastyczność i własności wiążące. Gliny są tym plastyczniejsze, im więcej zawierają najdrobniejszych cząsteczek o wysokiej chłonności. Własności wiążące glin są wprost proporcjonalne do ich plastyczności. Doświadczalna wytrzymałość na ściskanie ostrożnie wysuszonych próbek z plastycznych glin często wynosi 100—150 kg/cm². W budownictwie wadami glin są: kurczenie się, osiadanie przy wysychaniu i pęcznienie przy nawilgoceniu. Dlatego budowle z gliny nie mogą być stawiane na gruntach zalewowych.

Z grubsza biorąc plastyczne gliny mają większy współczynnik osiadania, trudniej schną i silniej pęcznieją w zetknięciu z wodą. Dla ułatwienia procesu wysychania i uniknięcia pęknięć do plastycznych, tzw. tłustych glin przed użyciem ich do budowy należy dodać odpowiednie składniki „odchudzające", jak trociny, słoma, żużel, piasek, tłuczeń ceglany itp. Najracjonalniejszym dodatkiem będą organiczne i włókniste materiały wypełniające, jak sieczka, trzcina, paździerze, wrzos, drobna wiklina itp., gdyż dodatki te zarówno ułatwiają proces suszenia i chronią przed pęknięciami, jako też obniżają ciężar właściwy konstrukcji i polepszają jej ciepłochronność; poza tym zmniejszają one kruchość, a podnoszą nierozmywalność elementów budowli.

Wytrzymałość na działanie wody w masach ziemnych można znakomicie zwiększyć przez dodatek tzw. stabilizatorów, czyli substancyj sprzyjających zachowaniu trwałości materiałów ziemnych w zetknięciu z wodą. Proces twardnienia zwykłych nie preparowanych materiałów ziemnych może być łatwo odwracalny, gdyż przy nasyceniu wodą tracą one wytrzymałość, pęcznieją i ulegają stopniowemu rozmywaniu począwszy od warstwy zewnętrznej. Zadaniem „Stabilizatorów" jest nadanie zjawisku przechodzenia w skamielinę charakteru reakcji choćby częściowo nieodwracalnej i w konsekwencji uchronienie materiałów od całkowitej utraty przy zetknięciu się z wodą wytrzymałości zyskanej przez przeschnięcie.

Jako stabilizatory, dotąd najczęściej stosowano substancje wiążące nierozpuszczalne w wodzie, jak różnorakie preparaty bitumiczne i smołowe (dziegciowe) oraz cement portlandzki lub inne spoiwa hydrauliczne. Użycie stabilizatorów jest wtedy racjonalne, gdy są one odpowiednio rozprowadzane w materiale, gdyż z ekonomicznego punktu widzenia należy ich używać w możliwie ograniczonej ilości, a z drugiej strony powierzchnia cząstek ziemnych, która winna być pokryta błonką spoiwa, jest względnie wielka (zwłaszcza w gruntach gliniastych). Dlatego stabilizacja może być całkowita, obejmująca cały materiał lub tylko powierzchniowa. Największe zastosowanie praktyczne uzyskały sposoby: 1) dodawania 5% cementu do chudej gliny (nie zmienia wytrzymałości, a powoduje utratę hydroskopijności), 2) stabilizowania mas gliniastych przy pomocy wapna (wapienno-gliniane nierozmywalne bloki), 3) częściowego utrwalenia tłustych gliniastych mas ziemnych substancjami gnilnymi i włóknistymi dodatkami roślinnymi, 4) impregnowania płynną smołą pogazową, 5) zmieszania materiałów ziemnych z wapnem i smołą wprowadzanymi równocześnie. Zarówno stabilizowane jak niestabilizowane masy ziemne mogą być użyte tak do wyrobu surówki — „gruntobloków" jak i do wznoszenia monolitowych ścian ubijanych w deskowaniu na miejscu. Prócz tego masy ziemne stabilizowane można stosować do fundamentów, podłóg, pokryć, tynków, warstw wodochronnych itp. Wreszcie — ciasto gliniane stabilizowane znacznym dodatkiem wiążących substancyj smołowych lub cementów może być użyte jako wodoodporne spoiwo do wyrobu lekkich betonów, trocinowych termoizolacyjnych materiałów itp.

Jak wyżej zaznaczono budowle z gliny surowej mogą być wykonywane w dwojaki sposób:

1) jako ubijane z gliny w deskowaniu, czyli jako ściany glinobite,

2) jako ściany składane z elementów, tj. bloków lub cegieł surowych (surówki) sposobem murarskim.

Starannie wykonana budowa z cegły surówki lub gliny ubijanej po skończonym osiadaniu nie różni się w użytkowaniu i dorównuje budynkom z innych materiałów (a niekiedy nawet je przewyższa pod względem ciepłochronności), jeżeli jest należycie zabezpieczona przed zawilgoceniem. Warunek ten jest łatwy do zachowania, jeżeli zapewniamy budowie należytą izolację poziomą i po wyschnięciu ścian zabezpieczymy je dobrze łączącą się ze ścianą wyprawą zewnętrzną.

Czas budowy dla robót w glinie powinien się w zasadzie ograniczyć na okres od maja do

września. Praktycznie do połowy sierpnia winny być ściany całkowicie wykończone, aby przed nadejściem przymrozków ściany były wyschnięte, a przed deszczami jesiennymi nakryte dachem. Przy ścianach glinobitych należy dla orientacji przyjmować, że na 1 m^3 ściany potrzeba zużyć 1,50 — 1,70 m^3 gliny w stanie luźnym oraz wymaga to około 12-tu do 15-tu godzin pracy, nie wliczając w to czasu potrzebnego na wykopanie i dostarczenie gliny na budowę. Roboty przygotowawcze na miejscu budowy, jak wykopanie gliny, wybudowanie fundamentów, piwnic, ław fundamentowych, o ile nie są one wykonywane z gliny, sporządzenie elementów glinianych albo surówek — powinny z konieczności być przygotowane jesienią roku poprzedzającego albo wczesną wiosną. Dla otrzymania materiału możliwie jednorodnego i odpowiedniej wartości niezbędne są czynności przygotowawcze — spulchnienie lub ugniatanie z usunięciem grubszych zanieczyszczeń (jak kamienie, korzenie, a zwłaszcza bryły ziemne). W zależności od rodzaju surowca ziemnego i jego zdatności do obróbki stosuje się różne metody przygotowawcze: grunty dość chude mogą być stosunkowo łatwo obrócone w pulchną, półsuchą masę, tłuste — w ciasto o różnej konsystencji, od gęstej aż do całkiem rzadkiej. Najlepszym materiałem do budowy ścian glinobitych jest chuda glina (o skurczalności do 5% określanej na próbkach o konsystencji plastycznej) w stanie naturalnej wilgotności bez przeróbki. Ciasto gliniane nadaje się tylko do wyrobu surówki („gruntobloków") prasowanej ręcznie lub mechanicznie w formach pojedyńczych lub w ceglarkach taśmowych.

Ponieważ ściany z gliny (zwłaszcza niestabilizowanej) przez chłonięcie większej ilości wody mogą znacznie ucierpieć, winno się je przeciwko wnikaniu wilgoci stale zabezpieczać. Ażeby uchronić ściany glinobite przed wodą rozpryskową należy wystawić podmurówkę przynajmniej na wysokość 50 cm nad teren i min. 30 cm ponad poziom posadzki w pomieszczeniach o zawilgacanej stale podłodze (stajnie, obory). Ponadto przy ścianach z gliny należy okapy dachów mocno wysunąć. Podczas wykonywania ścian, względnie w okresie wysychania elementów glinianych i surówek należy przygotować zabezpieczenia, jak przykrycia murów, zewnętrzna ochrona przed deszczem lub poprzednie wystawienie dachu. Przy glinobitkach z wyprawą zewnętrzną należy na wysokości podłogi przyziemia papę izolacyjną tak szeroko położyć, żeby wyprawa była zabezpieczona przeciwko wstępującej wilgoci. Ponad tą warstwą izolacyjną należy położyć nierozmywalną i wodoodporną warstwę, np. ceglaną względnie betonową, ale zabezpieczoną od przemarzania, którąby sięgała przynajmniej 5 cm ponad podłogę przyziemia, ażeby przy większym nagromadzeniu wody na podłodze, co zdarza się podczas wykonywania budowli, uchronić się od szkód przy murach glinianych. Dla zabezpieczenia przeciwko przeciekaniu od góry muszą mury gliniane otrzymać bezpośrednio pod szeroką murłatą rolkę cegły na zaprawie wapienno-cementowej względnie położoną drugą warstwą papy izolacyjnej na odpowiednio wyrównanej i dobrze ubitej powierzchni. Poniżej parapetu okna dla zabezpieczenia go położyć należy warstwę izolującą; należy unikać gzymsów, wysunięć podmurówek i zewnętrznych obramień okiennych. Nie są wskazane kominy gliniane. Mury nośne z gliny nie powinny być obciążane mimoosiowo (obciążenia boczne). Zanim zostanie nałożona wodoszczelna, dwuwarstwowa wyprawa zewnętrzna wapienna, wapienno-cementowa lub inna, musi ściana gliniana tak dalece wyschnąć, że nie zachodzą obawy dalszego osiadania wzgl. pęknięć. Bardzo praktyczne okazało się dozowanie zamiast zmierzwionej słomy sieczki ciętej na długość 8—10 cm czy to sierpem lub siekierą, czy w sieczkarni z wyjętymi nożami.

Wyprawa ścian w pomieszczeniach mieszkalnych winna być wykonana z dwóch warstw, a mianowicie pierwsza z wapna hydraulicznego albo z zaprawy wapienno-cementowej i warstwa zewnętrzna z zaprawy wapiennej **bez dodatku cementu** (dodatek cementu zmniejsza przewiewność ścian). W żadnym wypadku warstwa zewnętrzna nie powinna być twardsza od spodniej. Dla uzyskania koniecznej przyczepności należy powierzchnię ściany glinianej wzgl. warstwy spodniej zrobić szorstką, podziurawić ją lub stosować tzw. „listwy" z zaprawy, listwy kamienne lub betonowe. Dobrą przyczepność wykazała wyprawa spodnia zestawiona w stosunku: 1 miara wapna, 3 miary piasku, 3 miary gliny, 1 miara krowieńca rozpuszczonego w wodzie i 2 miary plew lub paździerzy. Druga warstwa wygładzająca — z odsianego piasku z wapnem.

Zamiast wyprawienia można by dla zabezpieczenia ścian z niestabilizowanej gliny stosować zacieranie w stanie wilgotnym małą ilością cementu aż do utworzenia się szklistej powłoki 1 mm grub. Przeprowadzone doświadczenia w stosowaniu tzw. listew cementowych w każdej zewnętrznej warstwie ubijanej gliny (przy wysokości warstwy po ubiciu 8—10 cm) i w co trzeciej warstwie od wewnątrz ściany dały pomyślne wyniki w odniesieniu zarówno do zmniejszenia powierzchniowych skurczów jak również w związaniu wyprawy z powierzchnią ściany.

Ściany wewnętrzne wyprawiać można zaprawą z gliny z dodatkiem sieczki. Dłuższy czas stojące ściany nieotynkowane zewnętrzne trzeba zabezpieczyć przez wodoodporną powłokę (malowanie lub spryskiwanie roztworem szkła wodnego).

Należy zawsze nad obiektami realizowanymi ustalić nadzór przeszkolonych w tym dziale fachowców.

Wskazówki techniczne dla wykonawstwa ścian znaleźć można w następujących publikacjach:

1) Arch. Z. Racięcki „Jak samemu zbudować z gliny tani, zdrowy i trwały budynek mieszkalny lub gospodarczy", wyd. nakł. PZUW, Łódź 1946.
2) Arch. Z. Racięcki „Projekty budynków wiejskich", wyd. jak wyżej.
3) Arch. Z. Racięcki, Arch. Ciszkiewicz, Prof. J. Galer i insp. B. Mann „Ściany z gliny surowej", PZUW skrypt z wykł. w Ośrodku Szkoleniowo-Badawczym SSP w Wawrze.
4) Ministerstwo Odbudowy NKOW „Odbudowa wsi w 1946 r.", wydawn. Min. Odbud.
5) Menandr Łukaszewicz — „Ogniotrwałe budownictwo na wsi". Wyd. Ministerstwo Odbudowy, Warszawa 1946.

63

OKÓLNIK Nr 21
z dnia 17 maja 1947 r.

w sprawie rewizji cen robocizny kosztorysów umownych na terenie m. st. Warszawy.

(L. dz. III/3014/2/47).

Do
wszystkich Ministerstw
i W. D. O.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 maja 1947 r. układu zbiorowego pracy w budownictwie dopuszcza się **na terenie Warszawy** możność stosowania podwyżki cen robocizny na roboty wykonywane na rzecz lub z funduszu Skarbu Państwa, Samorządu terytorialnego oraz instytucyj prawa publicznego w stosunku następującym:

a) do robót, dla których przetargi odbyły się w okresie od 1 grudnia 1946 r. do 30 kwietnia 1947 r. **o 30%**,

b) do robót, dla których przetargi odbyły się w okresie przed 1 grudnia 1946 r., mają zastosowanie postanowienia okólnika Nr 1 z dnia 3 stycznia 1947 r. oraz dalsza podwyżka określana niniejszym okólnikiem.

Uwaga: W odniesieniu do przetargów, które odbyły się w okresie 1 kwietnia do 30 kwietnia 1947 r., w wypadkach nasuwających wątpliwość co do podstaw kalkulacyj należy sprawdzić drogą analizy wysokość kalkulowanej robocizny, za wyjątkiem ofert zawierających zastrzeżenie, że kalkulacja została przeprowadzona na podstawie stawek układu zbiorowego pracy, obowiązującego do dnia 30 kwietnia 1947 r.

Urzędy oraz instytucje przeprowadzające podwyżkę cen w kosztorysach umownych obowiązane są kierować się następującymi zasadami:

1) podwyżkę cen robocizny można stosować tylko na żądanie wykonywującego roboty;

2) ewentualna podwyżka cen robocizny może dotyczyć tylko robót lub części robót wykonywanych po 1 maja 1947 r.;

3) do robót albo części robót, których termin wykonywania był ustalony przed 1 maja 1947 r., w wypadku uchybienia terminu z winy przedsiębiorcy, podwyżka nie ma zastosowania;

4) normy niniejszego okólnika mają zastosowanie do robót budowlanych i instalacyjnych;

5) omawiana podwyżka ma charakter jednorazowy;

6) w wypadku, jeśli ceny kosztorysu umownego nie są podzielone na materiał i robociznę, to celem wydzielenia robocizny należy stosować tabelę podaną w okólniku Nr 1 z dnia 3 stycznia 1947 r.;

7) przed zastosowaniem mnożnika należy stwierdzić protokólarnie na dzień 1 maja 1947 r. ilościowy stan robót każdego rodzaju według pozycyj kosztorysowych; stan robót winien być zadokumentowany zapisem w dzienniku przebiegu robót;

8) podwyżkę uwzględnia się w rachunkach przejściowych i ostatecznym z tym, że należy wyodrębnić roboty wykonane po 1 maja 1947 r., do których podwyżka ma zastosowanie;

9) w wypadkach specjalnych należy się zwracać o decyzję do Departamentu III Budownictwa Ministerstwa Odbudowy.

Za Ministra:

Inż. St. Pietrusiewicz

Podsekretarz Stanu

64

OKÓLNIK Nr 22

z dnia 19 maja 1947 r.

w sprawie układu zbiorowego pracy w budownictwie.

(L. dz. III/3055/2 Kop/47).

Do
wszystkich Urzędów Wojewódzkich
Wydziałów Odbudowy
i Dyrekcji Odbudowy.

W dniu 12 maja 1947 r. został podpisany w Warszawie układ zbiorowy pracy w budownictwie, obowiązujący od dnia 1 maja 1947 r. do dnia 31 marca 1948 r.

W związku z wejściem w życie wymienionego układu zbiorowego pracy wyjaśnia się, co następuje:

1) układ został zawarty centralnie w Warszawie i moc jego rozciągać się będzie na cały obszar Państwa;

2) tabele płac zostały podane w załącznikach 1, 2, 3, przy czym załącznik 1 zawiera tabelę płac podstawowych, które są jednolite dla całego obszaru Państwa, załącznik 2 zawiera tabelę dodatków sezonowo-budowlanych, które również są jednolite dla całego Państwa i załącznik 3 zawiera tabelę dodatków lokalno-wyrównawczych;

3) obszar Państwa został podzielony na grupy miejscowości (załącznik 3) i dla każdej grupy miejscowości przewidziany jest dodatek lokalno-wyrównawczy w określonej tabelą wysokości (zał. 3);

4) celem zatem ustalenia wysokości płacy dla danej kategorii pracowników należy zsumować: stawkę zasadniczą (zał. 1) plus dodatek sezonowo-budowlany (zał. 2) plus dodatek lokalno-wyrównawczy (zał. 3);

5) układ zbiorowy przewiduje nadto dodatki dla pracowników zatrudnionych przy pracach specjalnych i wyjazdowych (zał. 4);

6) zwraca się specjalną uwagę na to, że wynagrodzenie za pracę robotników oparte jest na płacy za pracę wykonaną, obliczonej na zasadach akordu lub ryczałtu. Jedynie w wyjątkowych wypadkach, gdy wprowadzenie akordu lub ryczałtu jest niemożliwe, dopuszczalna jest płaca godzinowa (p. 8 układu);

7) zwraca się uwagę na to, iż normy wydajności pracy zostały podwyższone o 10% w porównaniu z dotychczas obowiązującym układem pracy (vide załącznik 5 do układu);

8) układ przewiduje, iż wynagrodzenie za soboty będzie płatne za 6 godzin pracy, dotychczas obowiązujący układ przewidywał zapłatę za 8 godzin, mimo iż praca trwała 6 godzin (vide p. 22 układu);

9) układ wprowadził obowiązkową opłatę w wysokości 2% zarobków dla wszystkich pracowników na rzecz Funduszu Budowlanego Związku. Sumę równą kwocie potrąconej pracownikom obowiązany jest wpłacać na rzecz Funduszu również pracodawca z własnych funduszów (vide p. 48 — 50 układu);

10) na mocy p. 51 układu zostają powołane wojewódzkie i lokalne komisje porozumiewawcze. Skład i zakres działania tych komisji zostały określone p. 51 i 52 układu.

Naczelnicy Wydziałów Odbudowy i Dyrektorzy poszczególnych Dyrekcji Odbudowy winni niezwłocznie po porozumieniu się z właściwym Okręgowym Inspektorem Pracy spowodować zwołanie posiedzenia komisyj porozumiewawczych.

Na posiedzeniach tych należy zapoznać członków komisji z treścią układu zbiorowego pracy i zreferować treść okólnika niniejszego.

W szczególności należy wyjaśnić członkom komisji, iż celem zwiększenia wydajności pracy należy systematycznie wprowadzać wynagrodzenie akordowe i ryczałtowe, a wynagrodzenie godzinowe stosować jedynie w wyjątkowych wypadkach, gdy ze względów technicznych wprowadzenie akordu lub ryczałtu jest niemożliwe (p. 6 okólnika).

Nadto należy podkreślić okoliczność zwiększenia wysokości norm wydajności (p. 7 okólnika) i wezwać członków komisji do realizowania w praktyce tego postanowienia.

Jednocześnie celem uzyskania stabilizacji płac w budownictwie w obecnym sezonie budowlanym należy zaprojektować uchwałę komisji porozumiewawczej, zobowiązującej wszystkich członków komisji do dopilnowania ścisłego przestrzegania postanowień układu, a w szczególności niepłacenia stawek niższych ani wyższych od określonych układem zbiorowym pracy.

Odpisy protokółów z posiedzeń komisji należy natychmiast nadesłać do Ministerstwa Odbudowy — Departament Budownictwa.

Podsekretarz Stanu:

Inż. J. Żakowski.

65

OKÓLNIK Nr 23

z dnia 20 maja 1947 r.

w sprawie rewizji cen umownych na materiały elektrotechniczne.

(L. dz. III/2427/2/47).

Do

wszystkich Ministerstw,
Wydziałów Odbudowy Urzędów Wojewódzkich i m. Łodzi,
Dyrekcyj Odbudowy.

W uzupełnieniu okólnika Nr 15 z dnia 24 czerwca i 15-a z dnia 16 listopada 1946 r. w sprawie rewizji cen kosztorysów umownych na roboty instalacji elektrycznych, wykonywane na rzecz lub z funduszu Skarbu Państwa, Samorządu terytorialnego oraz instytucyj prawa publicznego, na podstawie uchwały Komisji Międzyministerialnej z dnia 26 kwietnia 1947 r., dopuszcza się stosowanie zwyżek cen na materiały elektrotechniczne na następujących warunkach:

1) W stosunku do umów zawartych w wyniku przetargów odbytych w okresie od 1 listopada 1946 r. do 1 kwietnia 1947 r. za roboty lub części robót wykonanych po 1 maja 1947 r., ma być stosowany współczynnik podwyżki **1.32** do umownego kosztu materiałów.

2) Do umów, zawartych na podstawie przetargów odbytych przed 1 listopada 1946 r. za roboty wykonywane po 1 maja 1947 r., przysługuje współczynnik podwyżki **1.36** do umownego kosztu materiałów.

3) Do robót albo części robót, których termin wykonania upłynął przed 1 maja 1947 r., w wypadku uchybienia terminu z winy przedsiębiorcy podwyżka na podstawie niniejszego okólnika nie ma zastosowania.

4) Zastosowanie podwyżki dopuszcza się w wypadku, gdy przedsiębiorca udzieloną mu w myśl umowy zaliczkę lub część zaliczki na materiały wpłacił na poczet dostaw wytwórni lub rozdzielniom państwowym, a cena zaliczkowanych materiałów przy dostawie uległa zwyżce.

5) W celu określenia zakresu robót, do których ma zastosowanie zwyżka według niniejszego okólnika, należy wyodrębnić roboty wykonane po 1 maja 1947 r.

6) Przy obliczeniu wzrostu kosztów opraw oświetleniowych nie przyjęto pod uwagę wzrostu kosztu szkła.

7) W wypadkach specjalnych należy się zwracać o decyzję do Departamentu Budownictwa Ministerstwa Odbudowy.

Minister:

Dr M. Kaczorowski.

66

OKÓLNIK Nr 25

z dnia 21 maja 1947 r.

w sprawie budowy dachów drewnianych systemu Brody.

(L. dz. V — 2 — 1874/47).

Do

wszystkich Urzędów Wojewódzkich — Wydziałów Odbudowy i Zarządów Miejskich m. st. Warszawy i m. Łodzi — Wydziałów Inspekcji Budowlanej.

W związku z wypadkami zawalenia się dachów drewnianych typu sklepień łukowych ze ściągiem systemu Brody zarządzam, co następuje:

1. Konstrukcje nowowznoszonych dachów muszą być obliczane zgodnie z normą tymczasową PN/B-1710 z 1947 r. „Konstrukcje drewniane. Zasady obliczeń statycznych i projektowania". Władze zatwierdzające projekt są odpowiedzialne za dostosowanie projektu do wymagań statycznych i konstrukcyjnych tej normy.

2. Władze Budowlane winny zarządzić komisyjne obejrzenie wszystkich wybudowanych na ich terenie dachów drewnianych tego typu i w razie stwierdzenia uszkodzeń np. w postaci odkształceń sklepienia lub też niewłaściwego wykonania, np. w połączeniach ściągów, władze te winny przedsięwziąć środki celem zapewnienia bezpieczeństwa konstrukcji.

Dyrektor Departamentu:

Inż. W. Kłębkowski.

67

OKÓLNIK Nr 26

z dnia 30 maja 1947 r.

w sprawie rewizji cen robocizny kosztorysów umownych na terenie wszystkich województw.

(L. dz. III/3353/2/47).

Do

wszystkich Ministerstw, Wojew. Wydziałów Odbudowy i Grodzkiego Wydziału Odbudowy Zarządu Miejskiego m. Łodzi i Dyrekcji Odbudowy.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 maja 1947 r. układu zbiorowego pracy w budownictwie dopuszcza się na terenie wszystkich województw możność stosowania podwyżki cen robocizny na roboty, wykonywane na rzecz lub z funduszu Skarbu Państwa, Samorządu terytorialnego oraz instytucyj prawa publicznego w stosunku następującym:

1. Województwo warszawskie.

a) powiaty: warszawski, radzymiński, makowski, pułtuski, przasnyski, ostrowsko - mazowiecki, ostrołęcki, rejon Warki pow. grójeckiego (gmina Czersk, Konary i m. Warka) m. Grodzisk i Żyrardów 1,40
b) pozostałe rejony woj. warszawskiego 1,45

2. Województwo lubelskie . . . 1,26

3. Województwo krakowskie.

a) m. Kraków 1,55
b) powiaty chrzanowski i bielski . . 1,45
c) pozostałe rejony woj krakowskiego 1,40

4. Województwo kieleckie . . . 1,45

5. Województwo białostockie . . 1,45

6. Województwo gdańskie.

a) m. Gdańsk, Sopot, Gdynia oraz powiaty: gdański, morski 1,50
b) pozostałe rejony wojew. gdańskiego 1,40

7. Województwo szczecińskie.

a) m. Szczecin, Kamień i Kołobrzeg . 1,45
b) powiaty: Koszalin, Zagórze, Uchań, Wołyń Nowogrodzki, Gryfin, Chojnica n/Odrą 1,26
c) pozostałe rej. woj. szczecińskiego . 1,40

8. Województwo pomorskie . . . 1,55

9. Województwo łódzkie.

a) m. Łódź, Zgierz i Pabianice . . . 1,50
b) pozostałe rejony woj. łódzkiego . 1,45

10. Województwo poznańskie.

a) tereny Ziem Odzyskanych woj. poznańskiego 1,30
b) m. Poznań i pozostałe rejony woj. poznańskiego 1,55

11. Województwo mazurskie.

a) m. Olsztyn 1,33
b) pozostałe tereny woj. mazurskiego 1,26

12. Województwo wrocławskie.

a) m. Jelenia Góra, Kamienna Góra, Wałbrzych 1,50
b) m. Wrocław i pozostałe tereny woj. wrocławskiego 1,40

13. Województwo śląsko-dąbrowskie 1,60

14. Województwo rzeszowskie . . 1,30

A. Powyższe mnożniki podwyżki umownych cen robocizny należy stosować do robót, wykonanych po 1 maja 1947 r., na podstawie umów opartych na przetargach odbytych do dnia 30 kwietnia 1947 r.

B. W wypadkach robót opartych na przetargach odbytych przed datą stosowania podwyżek cen robocizny, przewidzianych w okólnikach Nr 6 z dnia 18.I.47 r. i Nr 11 z dnia 25.III. 47 r., mają zastosowanie postanowienia powyższych okólników oraz dalsze podwyżki określone niniejszym okólnikiem.

Uwaga: w odniesieniu do przetargów, które odbyły się w okresie 1/IV do 30/IV 1947 r., w wypadkach nasuwających wątpliwość co do podstaw kalkulacji, należy sprawdzić drogą analizy wysokość kalkulowanej robocizny, z wyjątkiem ofert zawierających zastrzeżenie, że kalkulacja została przeprowadzona na podstawie stawek układu zbiorowego pracy, obowiązującego do dnia 30/IV 1947 r.

Urzędy oraz instytucje przeprowadzające podwyżkę cen w kosztorysach umownych obowiązane są kierować się następującymi zasadami:

1) podwyżkę cen robocizny można stosować tylko na żądanie wykonywującego roboty;

2) ewentualna podwyżka cen robocizny może dotyczyć tylko robót lub części robót wykonywanych po 1.V.1947 r.;

3) do robót albo części robót, których termin wykonywania był ustalony przed 1.V.1947 r. w wypadku uchybienia terminu z winy przedsiębiorcy, podwyżka nie ma zastosowania;

4) normy niniejszego okólnika mają zastosowanie do robót budowlanych i instalacyjnych;

5) omawiana podwyżka ma charakter jednorazowy;

6) w wypadku, jeśli ceny kosztorysu umownego nie są podzielone na materiał i robociznę, to celem wydzielenia robocizny, należy stosować tabelę, podaną w okólniku Nr 6 z dnia 18.I.47 r. lub Nr 11 z dnia 25.III.47 r.;

7) przed zastosowaniem mnożnika należy stwierdzić protokólarnie na dzień 1 maja 1947 r. ilościowy stan robót każdego rodzaju według pozycyj kosztorysowych; stan robót winien być zadokumentowany zapisem w dzienniku przebiegu robót;

8) podwyżkę uwzględnia się w rachunkach przejściowych i ostatecznym z tym, że należy wyodrębnić roboty wykonane po 1.V.1947 r., do których podwyżka ma zastosowanie;

9) dla przedsiębiorstw budowlanych państwowych i Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego obowiązuje rozrachunek oparty na udowodnionej rzeczywistej zwyżce kosztów, wynikłej z nowej umowy zbiorowej;

10) w wypadkach specjalnych należy się zwracać o decyzję do Departamentu III Budownictwa Ministerstwa Odbudowy.

Za Ministra:

Inż. S. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

68

OKÓLNIK Nr 27

z dnia 31 maja 1947 r.

w sprawie wynagrodzenia kolaudantów za prace związane z ostatecznym odbiorem robót budowlanych.

(L. dz. V — 1 — 1403/47).

Do wszystkich Wydziałów Odbudowy Urzędów Wojewódzkich,

Do wszystkich Dyrekcyj Odbudowy.

Celem unormowania wynagrodzeń kolaudantów przy ostatecznym odbiorze robót budowlanych ustanawiam poniżej podaną tabelę z zasadami wynagrodzeń.

Grupa	Rzeczywisty koszt budowy od	Rzeczywisty koszt budowy do	Wynagr. kolaudanta ryczałt wzgl. % od kosztów budowy
1	250 000	500 000	2 500 zł
2	500 000	1 000 000	5 promille
3	1 000 000	1 250 000	5 000 zł
4	1 250 000	5 000 000	4 promille
5	5 000 000	6 700 000	20 000 zł
6	6 700 000	10 000 000	3 promille
7	10 000 000	12 000 000	30 000 zł
8	12 000 000	16 000 000	2,5 promille
9	16 000 000	20 000 000	40 000 zł
10	20 000 000	wzwyż	2 promille

UWAGI: 1) Odbioru robót należy dokonywać z reguły przez kolaudanta. Jedynie w wypadku, gdy rzeczywisty koszt roboty nie przekracza 500.000 zł., odbiór winien być dokonany z urzędu.

2) Rzeczywisty koszt budowy obejmuje całkowitą należność przedsiębiorcy.

3) Jeśli przedsiębiorca składa rozliczenie z materiałów pobranych od zleceniodawcy, rzeczywisty koszt budowy winien obejmować również i koszt materiałów.

4) Jeśli roboty prowadzone były sposobem bezpośrednim (gospodarczym), to rzeczywisty koszt budowy winien obejmować również wydatki administracyjne.

Minister:

Dr M. Kaczorowski.

KOMUNIKAT

Ministerstwo Odbudowy komunikuje, że wydało Instrukcję z dnia 31 marca 1947 r. o wykorzystywaniu kredytów skarbowych z Planu sfinansowania inwestycji na r. 1947, L. dz. B. F. 1821/2/47 dla:

1) Urzędów Wojewódzkich — Wydziałów Odbudowy i za ich pośrednictwem: Starostw Powiatowych — Architektów Powiatowych;

2) Dyrekcyj Odbudowy;

3) Biura Odbudowy Stolicy.

Instrukcja ta nawiązuje do pisma Ministerstwa Skarbu do Banku Gospodarstwa Krajowego i Państwowego Banku Rolnego z dn. 24 marca 1947 r. Nr D. III. 2382/7/47 w sprawie: Dysponowania kredytami skarbowymi, przewidzianymi w Planie sfinansowania inwestycji na rok 1947 i składa się z następujących części i rozdziałów:

Część I — Układ Planu Sfinansowania Inwest.
Rozdział I — Charakter i podział kredytów,
Rozdział II — Podział Planu sfinansowania inwestycji,
Rozdział III — Rozdzielnik roczny kredytów i plany wojewódzkie (powiatowe),

Część II — Uruchamianie i Asygnowanie Kred.
Rozdział IV — Uruchamianie kredytów,
Rozdział V — Asygnowanie kredyt.,
Rozdział VI — Asygnowanie i rozliczanie zaliczek.

Część III — Wykorzystywanie kredytów.
Rozdział VII — Zasady ogólne,
Rozdział VIII — Kolejność wykonywania robót,

Część IV — Przepisy Przejściowe i Końcowe.

Instrukcję otrzymały:

Najwyższa Izba Kontroli:
Departament VII
Departament VIII
Ministerstwo Skarbu — Departament III:
Wydział 5
Wydział 7
Ministerstwo Administracji Publicznej,
Ministerstwo Ziem Odzyskanych,
Centralny Urząd Planowania,
Centrala Banku Gospodarstwa Krajowego wraz z egzemplarzami dla oddziałów,
Centrala Państwowego Banku Rolnego wraz z egzemplarzami dla oddziałów,
Wszystkie Urzędy Wojewódzkie — Wydziały Budżetowo-Gospodarcze..

W razie potrzeby zainteresowane urzędy i instytucje mogą otrzymać egzepmlarze Instrukcji w Ministerstwie Odbudowy (Biuro Finansowe). Cena egzemplarza 20 zł.

Należność za Dziennik Urzędowy należy wpłacać tylko na konto czekowe w P. K. O. w Warszawie Nr I — 1683 — „Ministerstwo Odbudowy — Wydawnictwa".

Cena numeru niniejszego zł 50.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Odbudowy, Warszawa, Al. Marszałka Stalina 38.

Nr 1482 — Robotnicza Spółdzielnia Graficzna, Warszawa, Targowa 80.